

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ННБК «ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-НАВЧАЛЬНИЙ КОНСОРЦІУМ»
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРНЯТИНСЬКИЙ КОЛЕДЖ ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

СЕРТИФІКАТ

учасника Всеукраїнської науково-практичної конференції
молодих вчених та студентів
«Впровадження передових технологій у
виробництво продукції бджільництва»

(Держ.реєстр.УкрІНТЕІ №69 від 20.02.2019р.)

Гуцаленко Оксани Олександрівни

Президент Консорціуму

Г.М. Калетнік

Ректор ВНАУ

В.А. Мазур

Директор ЧК ВНАУ

В.П. Кучерявий

21-22 березня 2019 р.

**ЧЕРНЯТИНСЬКИЙ КОЛЕДЖ
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**
23124 вул. Графа Льова, 28 с. Чернятин,
Жмеринський район, Вінницька область

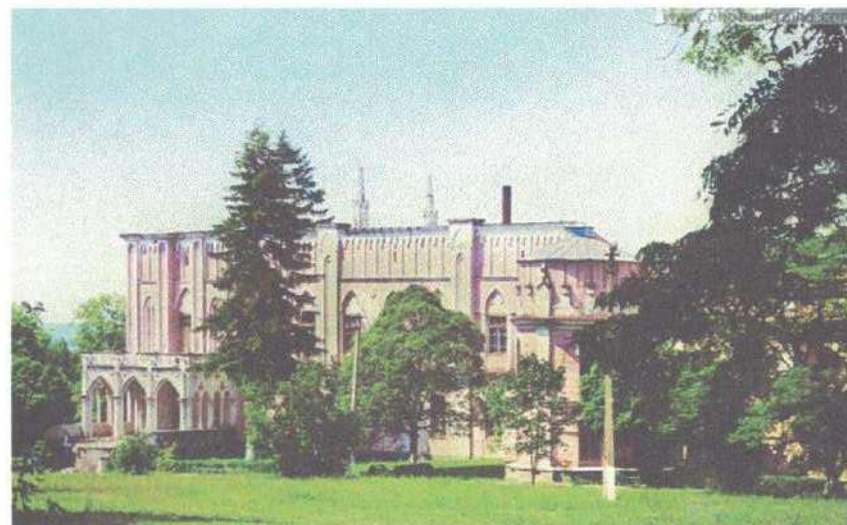

Міністерство освіти і науки України
ННБК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»
Вінницький національний аграрний університет
Чернятинський коледж ВНАУ
Національний університет біоресурсів і природокористування
ТОВСП «Мед Поділля»
Жмеринська районна державна адміністрація
Спілка бджолярів Жмеринського району

ПРОГРАМА

**Всеукраїнська науково-практична конференція
молодих вчених та студентів
«Впровадження передових технологій у виробництво
продукції бджільництва»
21-22 березня 2019 року**

с. Чернятин,
Жмеринський район, Вінницька область

ПОРЯДОК РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

21 березня

четвер
7⁰⁰ – 9⁰⁰

Чернятинський коледж
Вінницького національного аграрного університету
заїзд і поселення учасників конференції;

9⁰⁰-10⁰⁰

реєстрація учасників конференції /вітальна кава (*центральний вестибюль палацу Вітославських-Львових*)

10⁰⁰-12³⁰

пленарне засідання (*зала засідань, корпус №1*)

12¹⁰-12³⁰

перерва

12³⁰-14⁰⁰

пленарне засідання (*зала засідань, корпус №1*)

14⁰⁰-14³⁰

обідня перерва (*їдальня коледжу, корпус №2*)

14³⁰-16⁰⁰

робота секцій

Секція 1. Стан, перспективи розвитку та переробка продукції бджільництва (*зала засідань, корпус №1*)

Секція 2. Екологічна безпека продукції бджільництва та сучасні методики оздоровлення бджолиних сімей (*зала засідань, корпус №1*)

Секція 3. Відродження кормових медоносних культур при сучасному веденні сільського господарства (*аудиторія № 22, корпус №2*)

Секція 4. Механізація виробничих процесів в бджільництві (*аудиторія № 22, корпус №2*)

Секція 5. Економічна ефективність сучасних технологій виробництва продукції бджільництва (*аудиторія № 26, корпус №2*)

Секція 6. Перспективні технології виробництва сільськогосподарської продукції (*аудиторія № 25, корпус №2*)

16⁰⁰ -16³⁰

підсумки роботи конференції, закриття конференції

16³⁰

дружня вечеря

22 березня

п'ятниця

Ознайомлення з матеріально-технічною базою Чернятинського коледжу ВНАУ, екскурсія по палацу і парку садиби Вітославських-Львових, дегустація продукції бджільництва на навчальній пасіці коледжу.

4. «Механізація вирощування медоносних культур»
ТАРНАВСЬКИЙ О.А., студент Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету.
СПЕНДОВСЬКИЙ О.Г., викладач вищої категорії Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

**СЕКЦІЯ №5. ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ БДЖІЛЬНИЦТВА
(аудиторія № 26, корпус № 2)**

Голова секції: ДЯЧОК І.Й., спеціаліст вищої категорії Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
Відповідальний секретар: КОЛОМІСЦЬ С.І. методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

1. «Механізм ефективного розвитку сільськогосподарського виробництва»
МИРОШНІЧЕНКО О.В., аспірант Вінницького національного аграрного університету
2. «Ефективність функціонування підприємств зернопродуктового підкомплексу: теоретичний аспект»
ЮРЧЕНКО О.М., аспірант Вінницького національного аграрного університету
3. «Оцінка економічної цінності медоносних бджіл»
ГУМЕНЮК Ю.В., аспірант Вінницького національного аграрного університету
4. «Ефективність різних способів поліпшення та використання кормової бази бджільництва»
САРАНА Ю.С., студент ОС «Бакалавр» Національного університету біоресурсів і природокористування України
5. «Порівняльна оцінка бджолиних сімей та якість продукції за різних умов медозбору»
ХАРЧЕНКО І.О., студент ОС «Бакалавр» Національного університету біоресурсів і природокористування України
6. «Впровадження передових технологій у виробництво продукції тваринництва»
ПАВЛЮК М.М., аспірант Вінницького національного аграрного університету
7. «Організаційно-економічний механізм забезпечення дохідності сільськогосподарських підприємств.»
ПАВЛЮК І.О., аспірант Вінницького національного аграрного університету

8. «Економічна ефективність сучасної сімейної пасіки»
ТАРНАВСЬКИЙ В.В., студент Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
ДЯЧОК І.Й., спеціаліст вищої категорії, викладач Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
9. «Екологічно-економічні аспекти виробництва органічного меду»
ГУЦАЛЕНКО О.О., кандидат економічних наук, доцент кафедри аудиту та державного контролю Вінницького національного аграрного університету
10. «Економічна ефективність вирощування ріпаку у сільському господарстві, зокрема як технічної культури та кормової бази для бджіл»
ОХОТА Ю.В., аспірант Вінницького національного аграрного університету
11. «Економічна ефективність виробництва продукції бджільництва»
ГИРЕНКО Ю.В., викладач економічних дисциплін Немирівського коледжу будівництва, економіки та дизайну Вінницького національного аграрного університету
БУРЯК Г.П., викладач економічних дисциплін Немирівського коледжу будівництва, економіки та дизайну Вінницького національного аграрного університету
12. «Стратегічні орієнтири ефективного виробництва продукції бджільництва»
НОВОТНА Н.М., викладач вищої категорії Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
13. «Формування кон'юнктури світового ринку меду: сучасний стан і перспективи для українських експортерів»
ПІДГАСЦЬ Л.В., викладач вищої категорії Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
14. «Економічна ефективність використання ферментного препарату «Кемзайм»»
МАТЕУШ І.М., викладач вищої категорії Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
БЕРЕЖНЮК Н.А., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технології виробництва продуктів тваринництва Вінницького національного аграрного університету

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ВИРОБНИЦТВА ОРГАНІЧНОГО МЕДУ

**К.Е.Н, ДОЦЕНТ КАФЕДРИ АУДИТУ ТА ДЕРЖАВНОГО
КОНТРОЛЮ ВНАУ
ГУЦАЛЕНКО ОКСАНА ОЛЕКСАНДРІВНА**

МІСЦЕ УКРАЇНИ СЕРЕД КРАЇН - ВИРОБНИКІВ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Table 3: World: Organic agricultural land (including in-conversion areas) by country 2016 (sorted)

For an alphabetical country list (including information on data year), see page 330.

Country	Hectares	Country	Hectares
Australia	27'145'021	Belgium	78'452
Argentina	3'011'794	Ireland	76'701
China	2'281'215	New Zealand	74'134
United States of America	2'031'318	Sierra Leone	69'686
Spain	2'018'802	Paraguay	64'097
Italy	1'796'363	Samoa	63'393
Uruguay	1'656'952	Madagascar	60'023
France	1'538'047	Thailand	57'189
India	1'490'000	Viet Nam	53'348
Germany	1'251'320	Nigeria	52'421
Canada	1'099'014	Netherlands	52'204
Brazil	750'000	Norway	47'621
Mexico	673'968	Pakistan	45'299
Austria	571'585	Slovenia	43'579
Sweden	552'695	Côte d'Ivoire	42'004
Poland	536'579	Ecuador	39'824
Turkey	523'777	Azerbaijan	37'630
United Kingdom	490'205	Nicaragua	33'621
Czech Republic	488'591	Colombia	31'621
Ukraine	381'173	Moldova	30'142
Greece	342'584	Namibia	30'127
Peru	323'578	Honduras	28'689
Kazakhstan	303'381	Timor-Leste	28'259
Russian Federation	289'890	Burkina Faso	27'268
Tanzania, United Republic of	268'729	Iceland	22'710
Uganda	262'282	Togo	21'572
Latvia	259'146	Ghana	21'326
Portugal	245'052	Republic of Korea	20'165
Finland	238'240	Syrian Arab Republic	19'987
Romania	226'309	Iran	18'871
Lithuania	221'665	Saudi Arabia	17'212
Dominican Republic	205'258	Chile	15'838
Denmark	201'476	Papua New Guinea	15'632
Philippines	198'309	Panama	15'183
Slovakia	187'024	Serbia	14'358
Hungary	186'347	French Polynesia	14'229
Ethiopia	186'155	South Africa	14'196
Tunisia	181'076	Guatemala	13'380
Estonia	180'852	Fiji	13'347
Bulgaria	160'620	Tajikistan	12'659
Kenya	154'488	Malawi	12'239
Switzerland	141'249	Mali	11'919
Falkland Islands (Malvinas)	135'596	Vanuatu	11'794
Sudan	130'000	Morocco	10'000
Indonesia	126'014	Japan	9'956
Bolivia	114'306	Cambodia	9'717
Egypt	105'908	Nepal	9'361
Sri Lanka	96'318	Kyrgyzstan	7'974
Congo, D.R.	94'386	Costa Rica	7'908
Croatia	93'593	Zambia	7'738

Europe: Organic agricultural land by country 2016

Source: FiBL-AMI survey 2018

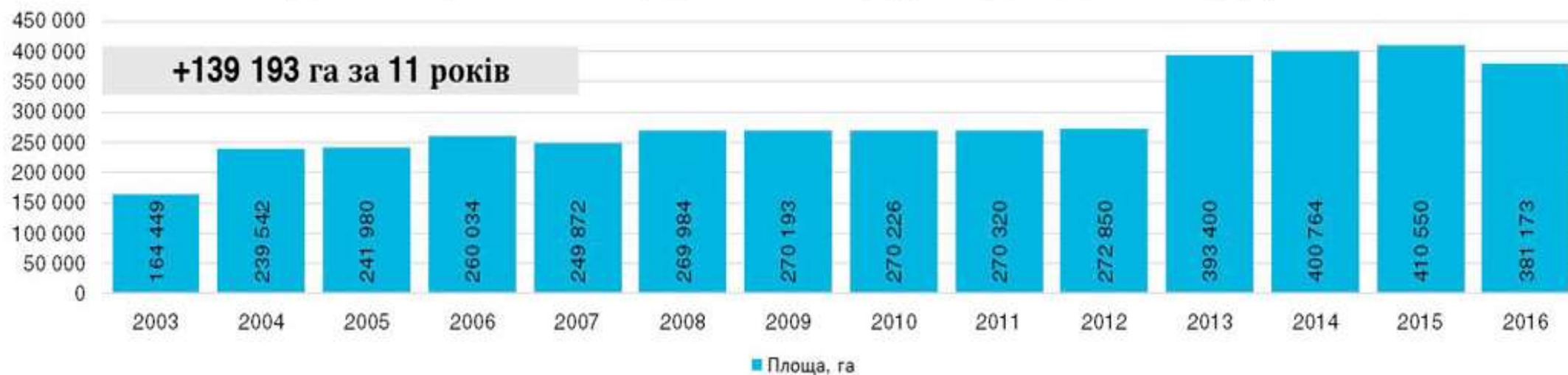
Figure 70: Europe: Organic agricultural land by country 2016

Source: FiBL-AMI survey 2018 based on Eurostat national data sources.
For detailed data sources see annex.

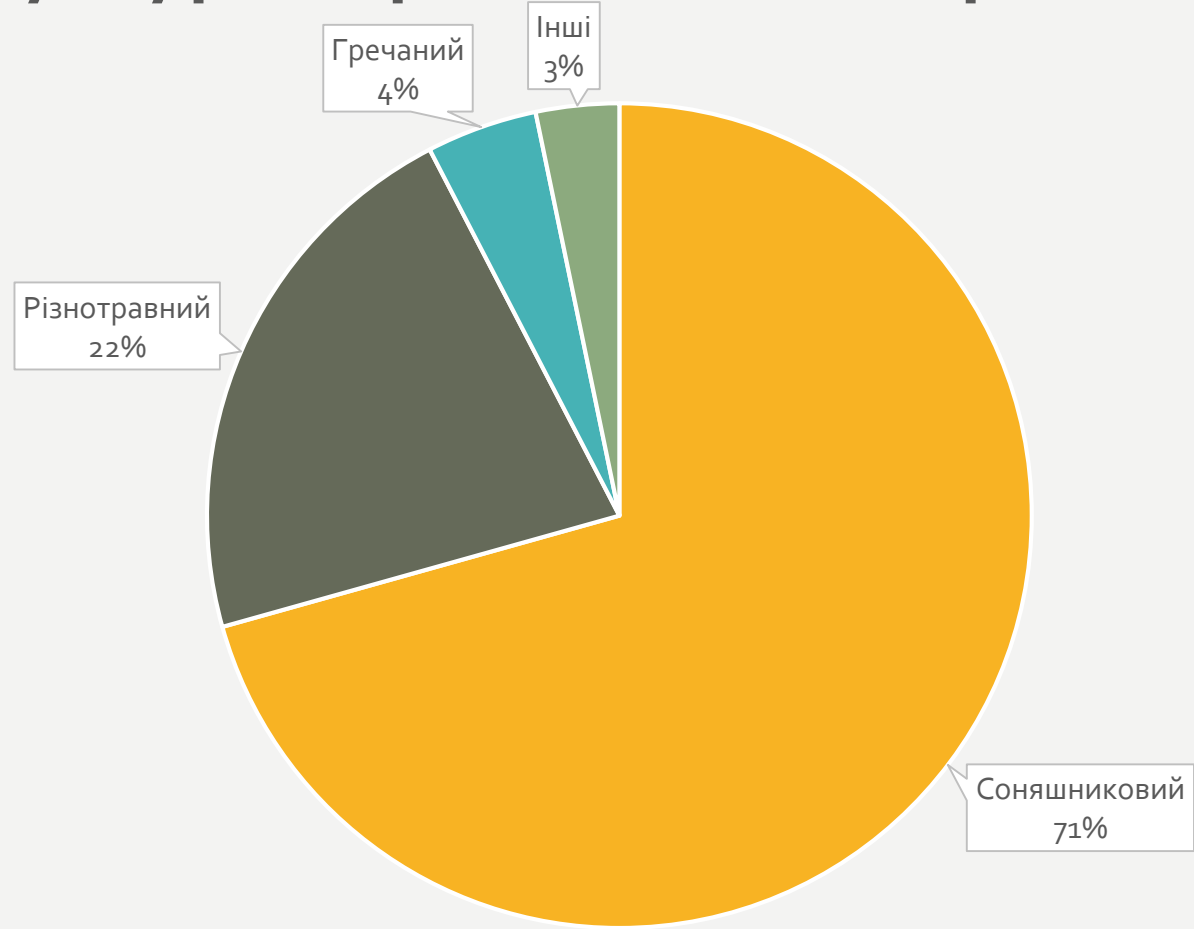
ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ

Динаміка зростання площі органічних с/г угідь в Україні 2003-2016 рр., га

Структура виробленого в Україні меду

світового
виробництва

6.4%

виробників та
переробників мають
дозвіл на експорт

68

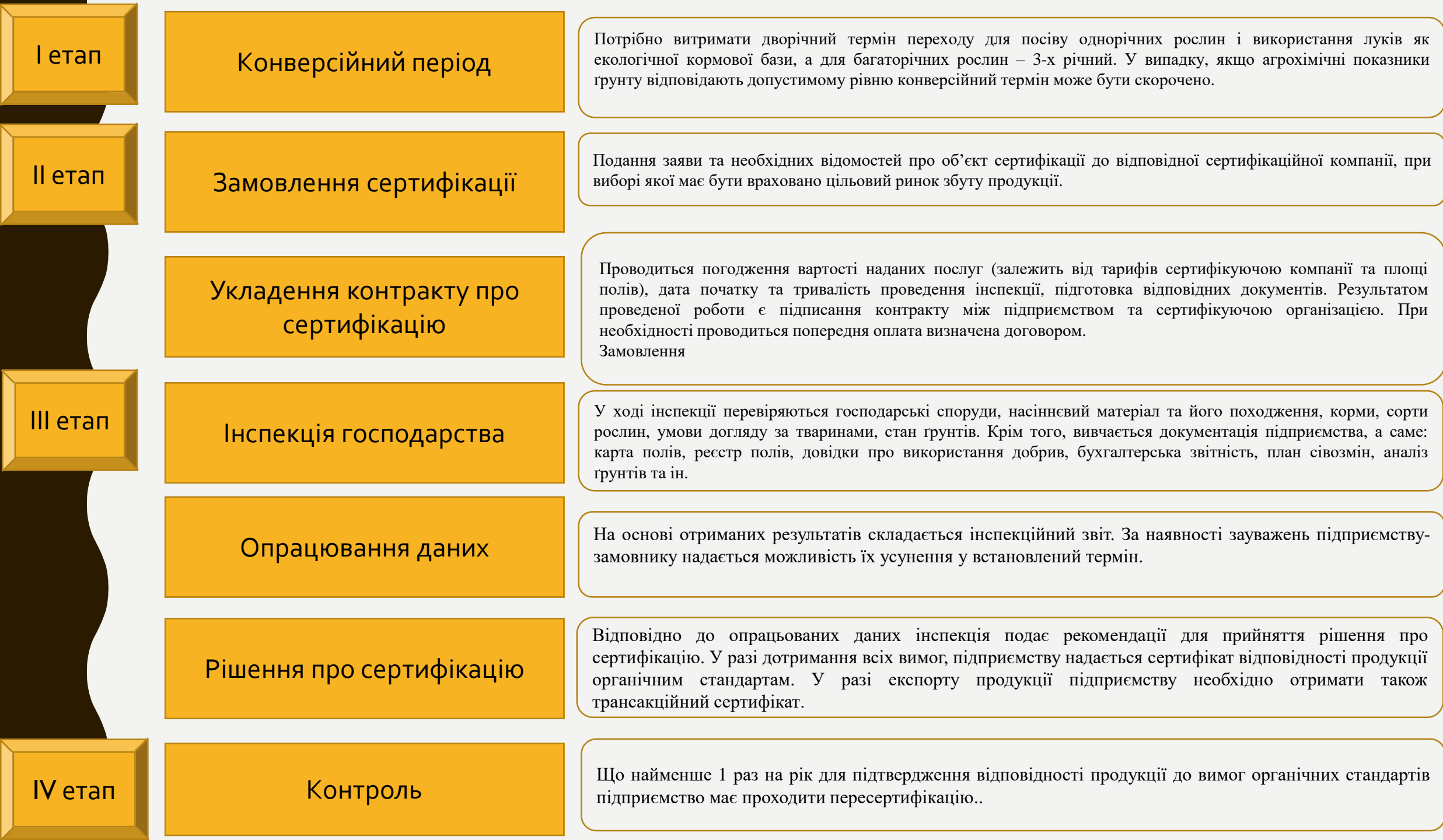
бджолосімей

4 млн. 710 тис.

експорту в
Польщу та
Німеччину

75%

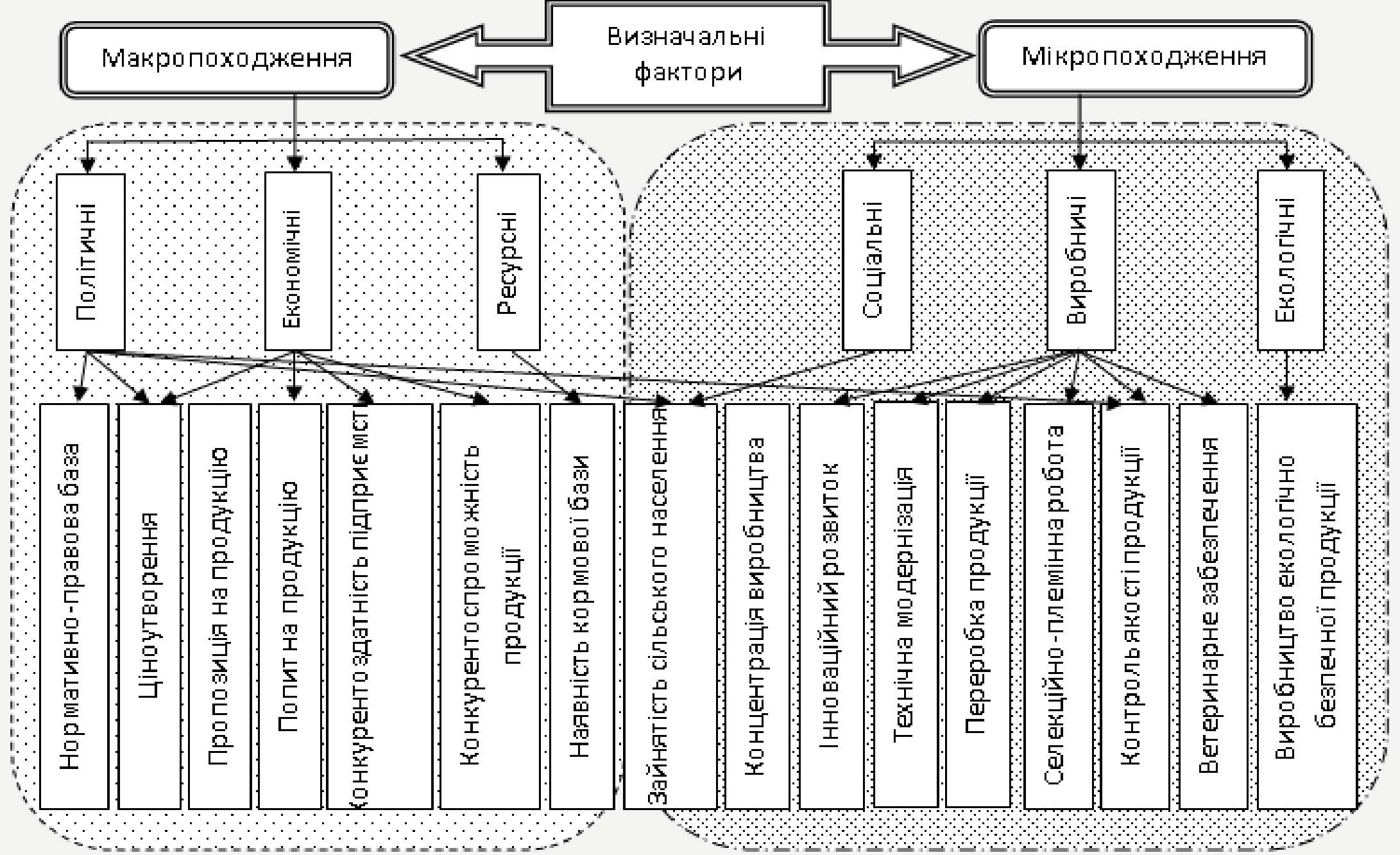
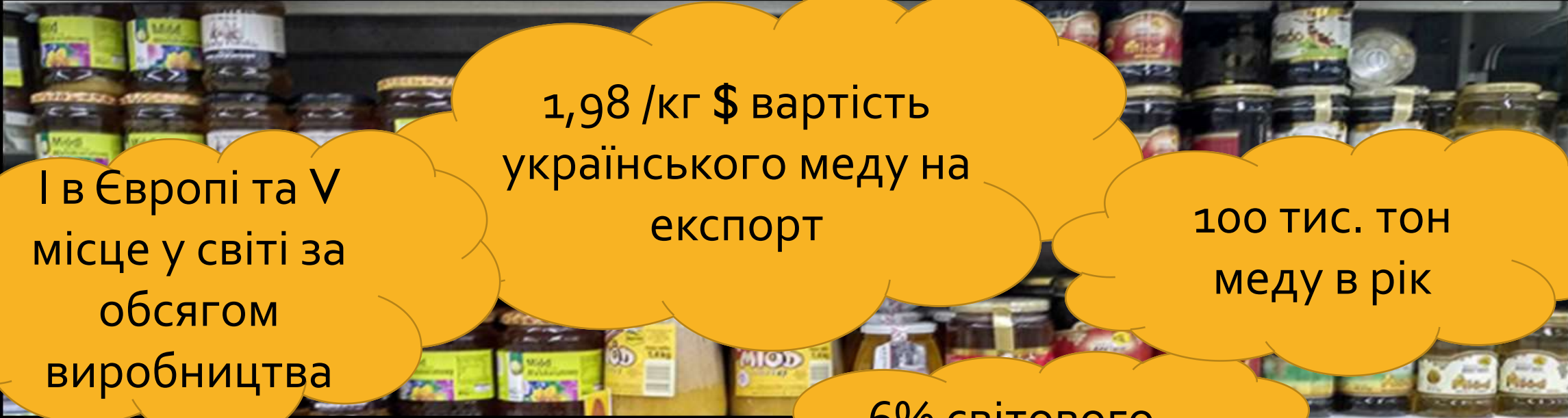

Рис. Чинники впливу на ефективність функціонування бджільництва

І в Європі та V місце у світі за обсягом виробництва

1,98 /кг \$ вартість українського меду на експорт

100 тис. тон меду в рік

6% світового меду

99% українського меду експортується в бочках

Європейські ціни на мед

Детальні правила виробництва органічної продукції (сировини) бджільництва

Необхідно використовувати виключно місцеві екотиipi бджоли медоносної (*Apis mellifera*).

Дозволяється замінити бджолиними матками і роєм 10% маток і рою на рік за умови, що матки і робочі бджоли поміщаються у вулики з стільниками або вощиною, які мають органічне походження.

Пасіки слід розміщати в місцях, які можуть забезпечити джерела нектару і пилку, що у радіусі 3 км від пасіки, складаються в основному з органічно вирощених культур та випадкової рослинності (дикоросів) або лісів чи культур, які не є органічно вирощуваними, але до яких застосовуються методи незначного впливу на довкілля.

Вулики повинні виготовлятися в основному з природних матеріалів, які не створюють загрози забруднення довкілля або сільськогосподарської продукції. В них можна використовувати лише природні продукти, такі як прополіс, віск і рослинні олії.

Бджолиний віск для нових сімей має бути вироблений у органічних підрозділах та відповідно не забруднений речовинами, які не дозволені до використання в органічному виробництві.

В кінці продуктивного сезону у вуликах слід залишати достатні для зимівлі запаси меду і пилку.

Підгодівля бджолиних сімей дозволяється лише, якщо виживання бджіл є під загрозою у зв'язку з кліматичними умовами, і лише в термін між останнім відкачуванням меду і за 15 днів до початку наступного періоду медозбору.

Заборонене таке хірургічне втручання, як обрізання крил у бджолиних маток.

Застосування хімічно синтезованих традиційних ветеринарних лікарських препаратів або антибіотиків з профілактичною метою заборонене.

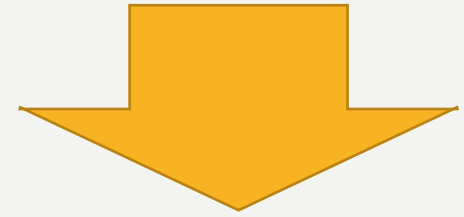
РИЗИКИ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

1) ризики, що є і у звичайному господарстві

2) ризики, відмінні від тих, що присутні в традиційному господарстві

3) ризики, що значно відрізняються від звичайних через інший характер виробництва та іншу збутову систему

Ризики
виробничої
діяльності

Ринкові ризики

РИЗИКИ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1) виробничі

технологічні та ресурсні

2) природно-кліматичні

неочікувані природні катаклізми та несприятливі зміни погодних умов;

3) зумовлені дією людського фактору

недостатня кваліфікація, недостатня кількість працівників, відсутність мотивації.

РИНКОВІ РИЗИКИ

1) Фінансові:
валютні та кредитні

2) Юридичні
майнові та контрактні

3) Маркетингові
рекламні, логістичні, конкурентні

4) Інформаційні
*недостовірність зовнішніх даних,
втрата внутрішньої інформації*

5) Інституційні
законодавчі

6) Цінові
плинність ринкової кон'юнктури

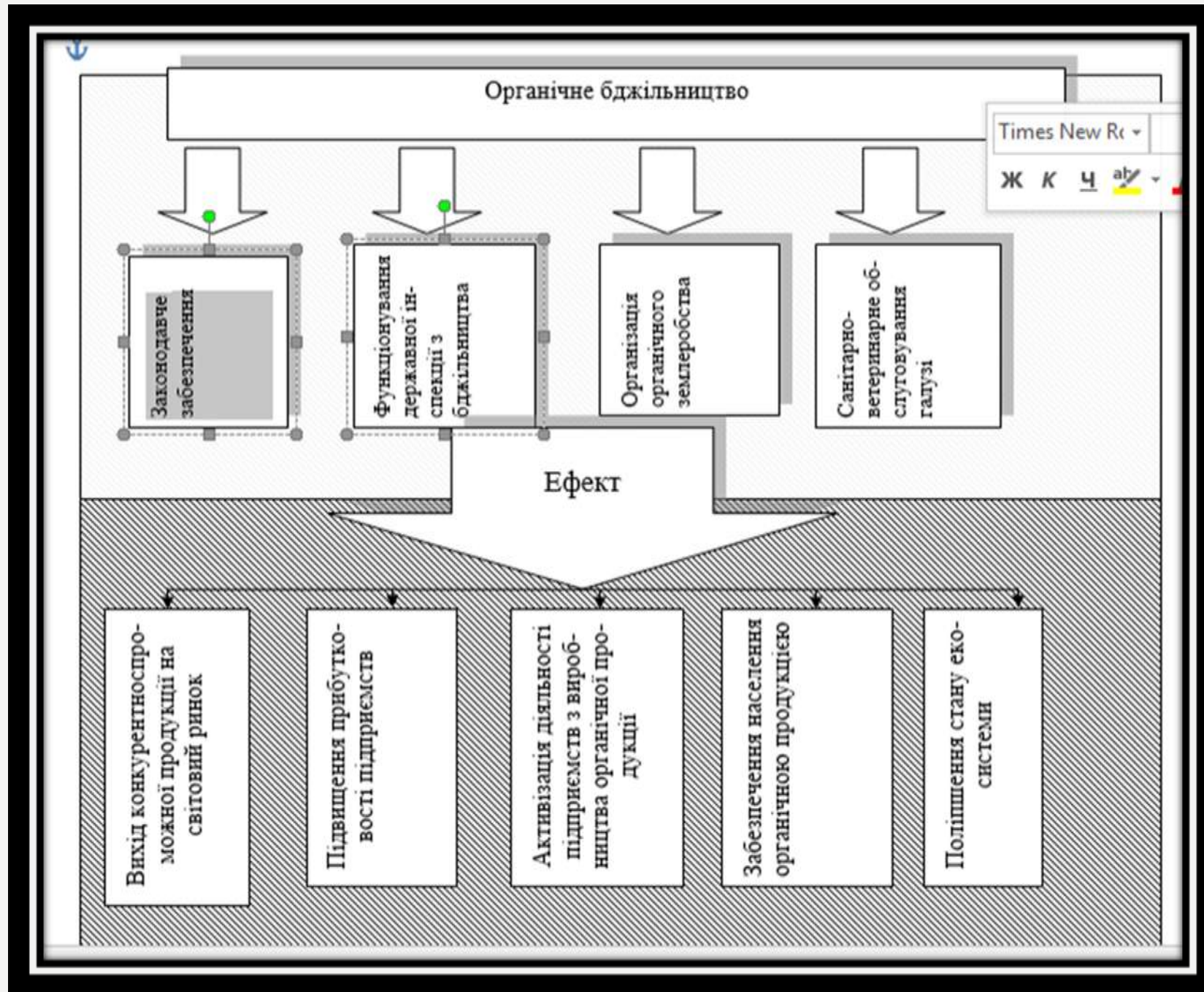

ОСНОВНІ ЗАХОДИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ НА ОРГАНІЧНИХ ФЕРМАХ

- природно збалансоване вирощування різних видів ранніх і пізніх культур;
- розділення великих ферм на менші підрозділи для полегшення управління ними;
- модернізацію комплексів, що підвищує їх виробничу ефективність та продовжує виробничий сезон;
- виробництво власного органічного насіння для запобігання недоступності ресурсів і мінімізації втрат;
- налагодження збутових ланцюгів і систем контролю якості;
- об'єднання в асоціації та кооперативи, для забезпечення обміном досвіду та підтримки розвитку виробництва

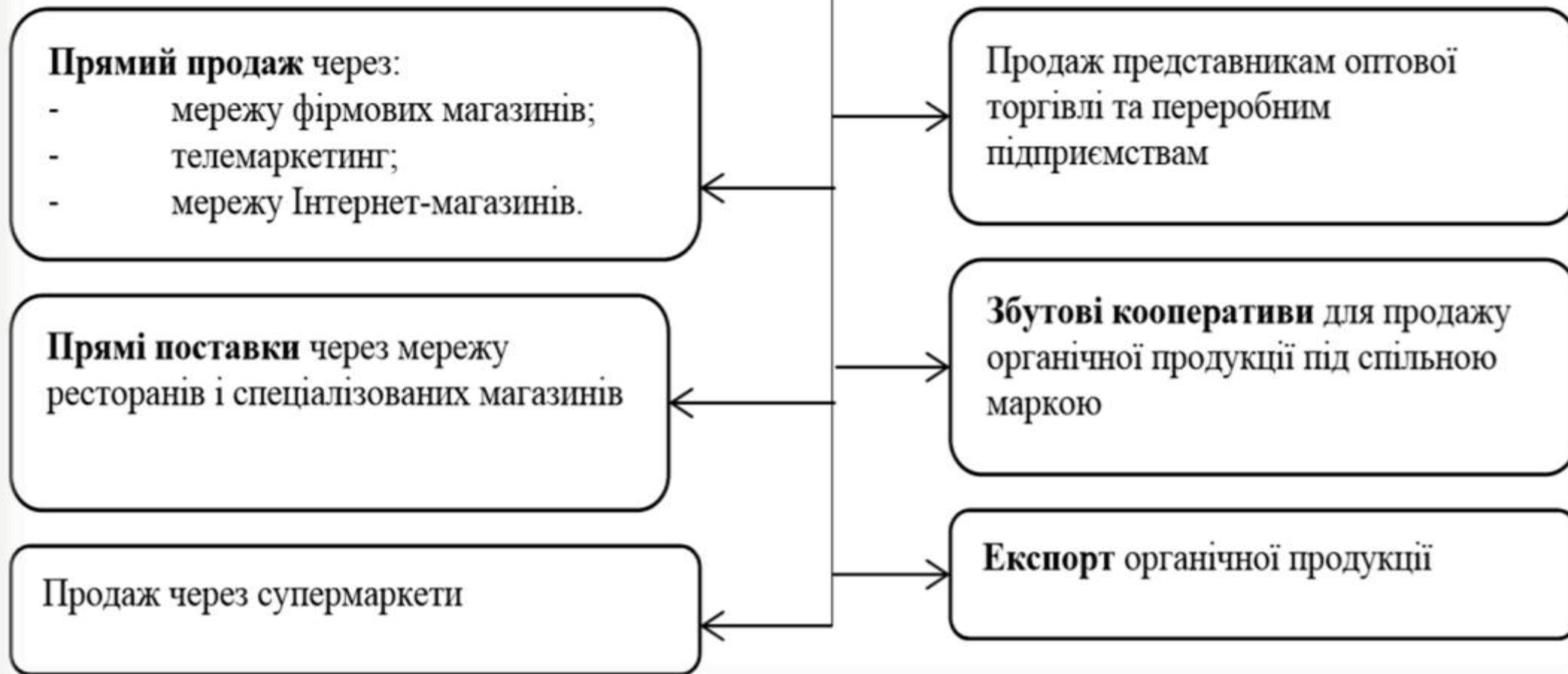
ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ БДЖІЛЬНИЦТВА УКРАЇНИ НЕОБХІДНО

- створити умови для технологічного переоснащення галузі;
- сформувати розгалужену систему лізингу спеціалізованого технологічного обладнання для виробництва, переробки та фасування продукції бджільництва;
  - посилити контроль за дотриманням ветеринарних та санітарних вимог щодо виробництва продукції, попередження та лікування хвороб бджіл;
  - забезпечити дотримання плану породного районування бджіл України, збереження та репродукцію аборигенних бджіл в ареалах їх природного розселення;
  - створити інформаційну базу даних щодо посівів ентомофільних сільськогосподарських рослин, їх медової та пилкової продуктивності;
  - стимулювання виробників,.

Концептуальна модель функціонування органічного бджільництва

Канали збуту органічної продукції

Основні канали розподілу органічної продукції

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ !